UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

8 päivänä marraskuuta 2011 *

Asiassa T-37/08,

Robert Walton, kotipaikka Oxford (Yhdistynyt kuningaskunta), edustajanaan barrister D. Beard,

kantajana,

vastaan

Euroopan komissio, asiamiehenään J. Currall,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii unionin yleistä tuomioistuinta kumoamaan 16.11.2007 tehdyn komission päätöksen periä kuittaamalla 36 551,58 euron määräisen saamisensa kantajalta,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja I. Pelikánová sekä tuomarit K. Jürimäe ja M. van der Woude (esittelevä tuomari),

kirjaaja: hallintovirkamies K. Pocheć,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 23.3.2011 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asian tausta

1 Nyt käsiteltävä asia koskee 16.11.2007 tehtyä komission päätöstä periä kuittaamalla 36 551,58 euron määräinen saamisensa kantajana olevalta Robert Waltonilta Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta 25.6.2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1605/2002 (EYVL L 248, s. 1; jäljempänä varainhoitoasetus) 73 artiklan nojalla (jäljempänä riidanalainen päätös).

1. *Yhteisön saaminen kantajalta*

2 Euroopan yhteisöjen komissio otti lokakuussa 1999 kantajan palvelukseensa väliaikaiseksi toimihenkilöksi viiden vuoden määräajaksi, johon sisältyi kuuden kuukauden koeaika.

3 Komissio ilmoitti 3.10.2000 päivätyllä kirjeellä kantajalle päättävänsä tämän työsopimuksen 16.10.2000 alkaen. Toisella, 22.11.2000 päivätyllä kirjeellä komissio ilmoitti kantajalle, että Euroopan yhteisöllä oli tältä 13 104,14 euron määräinen saaminen sillä perusteella, että kantajalle oli virheellisesti maksettu palkkaa tämän poissaolokuukausien ajalta. Kantajalle lähetettiin tästä veloitusilmoitus 24.1.2001.

4 Kantaja riitautti sopimuksen päättämisen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa nostamallaan kanteella. Kyseinen tuomioistuin hylkäsi kanteen asiassa T-155/01, Walton vastaan komissio, 9.4.2003 antamallaan tuomiolla (Kok. H., s. I-A-121 ja II-595) ja katsoi, että kantaja päätti itse työsopimuksensa menettelyllään kesäkuun lopun 2000 ja 9.8.2000 välisenä aikana.

5 Komissio katsoi, ettei sillä tästä syystä ollut velvollisuutta maksaa kantajalle korvausta tämän sopimuksen päättämisen perusteella. Komissio vaati täten 23.10.2003 päivätyllä kirjeellä kantajaa maksamaan takaisin tälle sopimuksen päättämisen yhteydessä maksamansa erorahan eli 13 815,16 euron määrän 11.1.2004 alkaen kertyneine korkoineen. Veloitusilmoitus, jossa kantajalta vaadittiin kyseisen määrän takaisin maksamista, lähettiin 27.11.2003.

6 Komissio määräsi 27.5.2005 yhteensä 26 919,30 euron määräisen saamisen (joka muodostui 13 104,14 euron ja 13 815,16 euron määristä) korkoineen, joiden määrä

31.3.2005 oli 4 813,26 euroa (mihin lisätään kyseisestä ajankohdasta lukien 5,06 euroa päivältä), maksuvelvollisuuden varainhoitoasetuksen 72 artiklan nojalla tekemällään päätöksellä, joka on EY 256 artiklan nojalla täytäntöönpanokelpoinen (jäljempänä pakkoperintäpäätös).

7 Kantaja ei hakenut muutosta pakkoperintäpäätökseen.

2. *Kantajan saaminen yhteisöltä*

8 Kantaja kuului aluksi Joint European Torus -nimisen yhteisyrityksen (JET) kanssa, joka vastasi suuren rinkilämäisen tokamak-tyyppisen laitteen ja siihen liittyvien laitteistojen rakentamista, käyttöä ja hyödyntämistä koskevan fuusio-ohjelman (jäljempänä JET-hanke) toteuttamisesta, sopimussuhteessa olevien kolmansien yritysten niihin palkansaajiin, jotka sittemmin siirtyivät komission palvelukseen väliaikaisina toimihenkilöinä lokakuussa 1999. Kyseiset henkilöt nostivat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vahingonkorvauskanteen, jonka perusteella tämä tuomioistuin totesi komission syyllistyneen virheeseen, jonka perusteella Euroopan yhteisölle voi syntyä korvausvastuu, kun se kyseisen yhteisyrityksen yhtiöjärjestyksen vastaisesti kieltäytyi tarjoamasta näille henkilöille sopimusta väliaikaisina toimihenkilöinä JET-hankkeessa työskentelemistä varten (asia T-144/02, Eagle ym. v. komissio, tuomio 5.10.2004, Kok., s. II-3381; jäljempänä asiassa Eagle annettu välituomio).

9 Edellä 8 kohdassa mainitussa asiassa Eagle annetussa välituomiossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi lisäksi, että komission virhe johti siihen, että kyseiset henkilöt menettivät vakavasti otettavan mahdollisuuden palvelukseen ottamiseen väliaikaisina toimihenkilöinä, mistä aiheutui taloudellista vahinkoa, joka muodostui niiden palkkojen ja etujen, jotka kyseiset henkilöt olisivat saaneet, jos he olisivat työskennelleet JET-hankkeessa väliaikaisina toimihenkilöinä, ja niiden palkkojen ja

etujen, jotka he tosiasiallisesti saivat työskennellessään hankkeessa kolmansien yritysten palkansaajina, välisestä erotuksesta.

10 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi edellä 8 kohdassa mainitussa asiassa Eagle annetun välituomion 171 kohdassa, että korvausajanjakso alkoi korvausvaatimuksen esittämistä edeltäneiden viiden vuoden aikana tehdyn vanhimman sellaisen sopimuksen voimaantulo- tai uudistamispäivästä, joka päättyi joko sinä päivänä, jolloin kantaja lopetti työskentelynsä JET-hankkeessa, jos tämä päivä oli aikaisempi kuin hankkeen päättymispäivä eli 31.12.1999, taikka viimeksi mainittuna päivänä, jos hän työskenteli JET-hankkeessa sen päättymiseen saakka.

11 Edellä 8 kohdassa mainitussa asiassa Eagle annetussa välituomiossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin velvoitti komission korvaamaan kullekin kyseisen asian kantajalle – mukaan lukien käsiteltävän asian kantajalle – taloudellisen vahingon, joka aiheutui siitä, ettei heitä ollut otettu komission palvelukseen väliaikaisina toimihenkilöinä JET-hankkeessa työskentelemistä varten. Lisäksi tuomioistuin velvoitti asianosaiset esittämään yhteisellä sopimuksella vahvistamansa määrän, joka maksetaan korvauksena tästä vahingosta. Jos sopimukseen ei päästäisi, asianosaisten tuli esittää lukuina ilmaistut vaatimuksensa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle.

12 Koska asianosaiset eivät päässeet sopimukseen, ne esittivät 28.10.2005 lukuina ilmaistut vaatimuksensa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle. Asiassa T-144/02, Eagle ym. vastaan komissio, 12.7.2007 antamassaan tuomiossa (Kok., s. II-2721) ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin velvoitti komission maksamaan kullekin asian kantajista kyseisen tuomion liitteessä 3 mainitun suuruisen korvauksen. Se määräsi lisäksi, että näille määrille oli maksettava 5,25 prosentin suuruista korkoa 31.12.1999 lukien aina tosiasialliseen maksupäivään saakka.

13 Edellä 12 kohdassa mainitussa asiassa Eagle ym. vastaan komissio annetun tuomion liitteen 3 mukaan kantajalle maksettava määrä oli 208 021 Englannin puntaa (GBP) 31.12.1999.

3. *Saatavien kuittaaminen*

14 Komissio viittasi edellä 12 kohdassa mainitussa asiassa Eagle ym. vastaan komissio vahingonkorvausten suuruuden määrittämistä koskevan menettelyn yhteydessä 28.10.2005 esittämänsä lukuina ilmaistuja vaatimuksia koskevan kirjelmän liitteessä ensimmäistä kertaa kysymykseen kantajalle maksettavan korvauksen mahdollisesta kuittaamisesta yhteisön saamisella kantajalta. Kantaja pyysi komissiolle 21.12.2005 lähettämässään sähköpostiviestissä tätä selventämään mahdollista kuittaamista koskevaa lausumaansa. Komissio vastasi kantajan pyyntöön 22.12.2005 päivätyllä kirjeellä.

15 Edellä mainitun asian Eagle ym. vastaan komissio kantajat kiistivät 19.2.2007 esittämissään lukuina ilmaistuissa vaatimuksissa komission oikeuden kuitata yhteisön saaminen kantajilta niille maksettavaksi tulevista määristä.

16 Näiden uusien lukuina ilmaistujen vaatimusten esittämisen jälkeen komissio ilmoitti, ettei se pysytä vaatimustaan mahdollista kuittaamista koskevan asian ratkaisemiseksi edellä 12 kohdassa mainitussa asiassa Eagle ym. vastaan komissio annettavan tuomion yhteydessä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin merkitsi tämän lausuman edellä 12 kohdassa mainitussa asiassa Eagle ym. vastaan komissio annetun tuomion 19 kohtaan.

17 Edellä 12 kohdassa mainitussa asiassa Eagle ym. vastaan komissio annetun tuomion johdosta kantaja pyysi 19.7.2007 komissiota vahvistamaan, että se oli laskenut kyseisessä asiassa kantajille maksettavaksi tulevat määrät oikein. Komissio vastasi 31.7.2007 lähettämässään sähköpostiviestissä hyväksyvänsä mainitut luvut, mutta esitti samalla päiväkohtaisesti kertyvien korkojen laskentaa koskevan varauksen.

18 Komissio totesi 24.9.2007 lähettämässään kirjeessä aikovansa suorittaa kantajalle maksettavaksi määrätyn määrän osalta kuittauksen. Kantaja vastasi 25.10.2007 päivätyllä kirjeellä ja väitti, ettei komissiolla ollut oikeutta tällaisen kuittauksen suorittamiseen. Komissio ilmoitti 25.10.2007 päivätyssä vastauskirjeessään, ettei se ollut asiasta kantajan kanssa samaa mieltä.

19 Komissio ilmoitti 9.11.2007 päivätyssä kirjeessä, jonka kantaja sai 13.11.2007, suorittavansa saamisten kuittauksen ja vähentävänsä kantajan saamisesta yhteisöltä eli 421 749,73 euron määrästä yhteisön saamiset kantajalta eli 36 551,58 euron määrän. Kyseinen 36 551,58 euron määrä koostui komission 24.1.2001 päivätyssä veloitusilmoituksessa tarkoitetusta 13 104,14 euron määrästä ja sen 27.11.2003 päivätyssä veloitusilmoituksessa tarkoitetusta 13 815,16 euron määrästä sekä viivästyskorosta, jonka määrä oli kaikkiaan 9 632,28 euroa. Komission 9.11.2007 päivätyn kirjeen liitteestä käy ilmi, että kyseinen korko kattaa kunkin veloitusilmoituksen erääntymispäivästä alkavan ja 8.11.2007 päättyvän ajanjakson. Mainittu 421 749,73 euron määrä koostui 208 021 GBP:n määrästä korkoineen.

20 Komissio teki 16.11.2007 riidanalaisen päätökseen ja maksoi kantajalle 385 198,15 euron määrän (eli 421 749,73 euron määrän vähennettynä 36 551,58 eurolla).

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten vaatimukset

21 Kantaja nosti nyt käsiteltävän kanteen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 23.1.2008 jättämällään kannekirjelmällä.

22 Kantaja vaatii pääasiallisesti, että unionin yleinen tuomioistuin

– kumoaa riidanalaisen päätöksen

– velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

23 Komissio vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– jättää kanteen tutkimatta tai toissijaisesti toteaa sen perusteettomaksi

– velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

1. *Tutkittavaksi ottaminen*

24 Komissio väittää, ettei käsiteltävässä asiassa ole olemassa kannekelpoista toimea. Sen mukaan saamisen kuittaaminen on ainoastaan seuraus aikaisemman tuomion ja päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta. Kuittaus ei siis ole kannekelpoinen toimi, ja kanne on siten jätettävä tutkimatta.

25 On muistutettava, että toimi, jolla komissio suorittaa kuittauksen tuomioistuinasian ulkopuolella sellaisten velkojen ja saamisten välillä, jotka johtuvat saman henkilön eri oikeussuhteista, on EY 230 artiklassa tarkoitettu kannekelpoinen toimi (ks. vastaavasti asia C-87/01, komissio v. CCRE, tuomio 10.7.2003, Kok., s. I-7617, 45 kohta) ja että unionin yleisen tuomioistuimen on tällaisen kanteen yhteydessä tutkittava kuittauspäätöksen laillisuus niiden vaikutusten perusteella, jotka sillä, ettei kantajalle tosiasiallisesti makseta riidanalaisia määriä, on (ks. vastaavasti asia T-122/06, Helkon Media v. komissio, tuomio 8.10.2008, 46 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa ja asia T-182/08, komissio v. Atlantic Energy, tuomio 8.7.2009, 70 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

26 Koska komissio suoritti käsiteltävässä asiassa kuittauksen tuomioistuinasian ulkopuolella, riidanalaisesta päätöksestä nostettu kanne on otettava tutkittavaksi. Kannetta koskeva oikeudenkäyntiväite, johon komissio on vedonnut, on täten hylättävä.

2. *Asiakysymys*

27 Kantaja vetoaa vaatimustensa tueksi neljään kanneperusteeseen. Ensimmäinen kanneperuste koskee menettelyn väärinkäyttöä. Toinen kanneperuste koskee luottamuksensuojan periaatteen loukkaamista. Kolmas kanneperuste koskee kuittauksen perustaa rasittavia virheitä. Neljäs kanneperuste koskee kuittauksen laskennassa tehtyjä virheitä, jotka johtuvat viivästyskorkojen huomioon ottamisesta.

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee menettelyn väärinkäyttöä

28 Kantaja väittää, että komissio toimi epäasianmukaisesti ja epäoikeudenmukaisesti suorittaessaan saamisen kuittauksen tuomioistuinasian ulkopuolella, vaikka se olisi voinut esittää kuittausta koskevan kysymyksen yhteisöjen tuomioistuimissa. Kantajan mukaan kuittausta koskeva kysymys olisi pitänyt ottaa esille ja tutkia menettelyn aikaisemmassa vaiheessa. Kantaja katsoo, ettei voida hyväksyä sitä, että komissio välttää kontradiktorisen käsittelyn ja tuomioistuinvalvonnan, sillä, että se toimi viiveellä ja yksipuolisesti edellä 12 kohdassa mainitussa asiassa Eagle ym. vastaan komissio annetun tuomion julistamisen jälkeen.

29 Kantajan mukaan vahingonkorvauskanteisiin liittyvissä oikeudenkäynneissä kuittausta koskeva kysymys on seikka, johon on puolustuksena ainakin Englannin oikeuden mukaan asianmukaisesti vedottava tuomioistuimessa, jonka käsiteltäväksi asia on saatettu. Kantaja katsoo, että ellei näin ole, vaadittuja ja tuomioistuimen mahdollisesti vahvistamia määriä voidaan alentaa tai ne voitaisiin jopa poistaa.

30 Aluksi on muistutettava, että riidanalainen päätös on varainhoitoasetuksen 73 artiklan ja Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta

annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 soveltamissäännöistä 23.12.2002 annetun komission asetuksen (EY, Euratom) N:o 2342/2002 83 artiklan, sellaisena kuin se on muutettuna 7.8.2006 annetulla komission asetuksella (EY, Euratom) N:o 1248/2006 (EUVL L 227, s. 3; jäljempänä soveltamissäännöt), nojalla tehty päätös saamisen perimisestä kuittaamalla.

31 On todettava, että varainhoitoasetuksessa säädetty menettely saamisen perimistä kuittaamalla koskevan päätöksen tekemiseksi ei edellytä, että komissio vetoaa ensin tuomioistuimessa aikomukseensa suorittaa saamisten kuittaaminen.

32 Varainhoitoasetuksen 73 artiklan 1 kohdassa säädetään, että periessään saamisia kuittaamalla tilinpitäjä ottaa huomioon toimivaltaisen tulojen ja menojen hyväksyjän asianmukaisesti laatiman määräyksen mukaiset velallisen omat selvät, rahassa määritellyt ja erääntyneet saamiset yhteisöiltä.

33 Varainhoitoasetuksen 71 artiklan mukaan toimivaltaisen tulojen ja menojen hyväksyjän on ensinnäkin vahvistettava saaminen eli varmistettava, että velallisella on velkaa, määritettävä tai tarkastettava velan aiheellisuus ja sen määrä sekä tarkastettava, että velka on erääntynyt. Soveltamissääntöjen 79 artiklassa edellytetään, että toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä varmistaa erityisesti, että saaminen on selvä eikä sen osalta ole asetettu mitään ehtoja. Lisäksi sen on varmistettava, että saaminen on rahassa määritelty eli se on rahamääräinen ja tarkasti määritelty sekä että saaminen on erääntynyt eikä sille ole annettu maksuaikaa. Soveltamissääntöjen 80 artiklassa edellytetään lisäksi, että saamisten vahvistaminen perustuu tositteisiin, jotka osoittavat, että yhteisöillä on oikeus saamiseen.

34 Varainhoitoasetuksen 71 artiklan 2 kohdan mukaan kaikki saamiset, jotka ovat selvät, rahassa määritellyt ja erääntyneet, on vahvistettava toimivaltaisen tulojen ja menojen hyväksyjän laatimalla perintämääräyksellä, joka annetaan tilinpitäjälle. Lisäksi soveltamissääntöjen 78 artiklan 2 kohdassa säädetään, että perintämääräys on toimenpide, jolla tulojen ja menojen hyväksyjä antaa tilinpitäjälle ohjeen periä vahvistettu saaminen.

35 Komissio toimi siten perustellusti väittäessään, ettei sillä ollut velvollisuutta esittää kuittausta puolustuksenaan edellä 12 kohdassa mainittua asiaa Eagle ym. vastaan komissio koskevassa oikeudenkäynnissä.

36 Lisäksi on huomattava, ettei komissio millään tavalla loukannut kantajan menettelyllisiä oikeuksia, kun se päätti suorittaa perinnän kuittaamalla varainhoitoasetuksen 73 artiklan mukaisesti. Kantaja näet saattoi vaatia menettelyllisiä oikeuksiaan kolmella tavalla. Hänellä oli ensinnäkin mahdollisuus valittaa edellä 4 kohdassa mainitussa asiassa Walton vastaan komissio annetusta tuomiosta riitauttaakseen tuomioistuimen toteamuksen, jonka mukaan kantajan menettely oli rinnastettava työsopimuksen päättämiseen. Toiseksi kantajalla oli mahdollisuus riitauttaa pakkoperintäpäätös. Kolmanneksi kantaja saattoi nostaa kumoamiskanteen komission 16.11.2007 tekemästä päätöksestä periä kuittaamalla 36 551,58 euron määräinen saamisensa kantajalta (ks. edellä 25 kohta), kuten kantaja nyt käsiteltävässä asiassa teki.

37 Kantaja ei täten voi perustellusti arvostella komissiota siitä, että se olisi kokonaan välttynyt saamisten kuittauksen laillisuutta koskevalta tuomioistuinvalvonnalta.

38 Edellä esitetyn perusteella komissio ei syyllistynyt menettelyn väärinkäyttöön. Ensimmäinen kanneperuste on täten hylättävä perusteettomana.

Toinen kanneperuste, joka koskee luottamuksensuojan periaatteen loukkaamista

39 Kantaja väittää, että komissio synnytti kantajalle perusteltuja odotuksia siitä, että se maksaisi hänelle 31.7.2007 lähettämässään sähköpostiviestissä mainitut määrät kokonaisuudessaan (ks. edellä 17 kohta).

40 On muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan mahdollisuus vedota luottamuksensuojan periaatteeseen on kaikilla henkilöillä, joille yhteisön toimielimen toiminnan vuoksi on syntynyt perusteltuja odotuksia. Tämän periaatteen loukkaamiseen ei lähtökohtaisesti voida vedota, jollei hallinto ole antanut asiassa täsmällisiä vakuutteluja (asia C-506/03, Saksa v. komissio, tuomio 24.11.2005, 58 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa; yhdistetyt asiat C-182/03 ja C-217/03, Belgia ja Forum 187 v. komissio, tuomio 22.6.2006, Kok., s. I-5479, 147 kohta ja yhdistetyt asiat T-346/99-T-348/99, Diputación Foral de Álava ym. v. komissio, tuomio 23.10.2002, Kok., s. II-4259, 93 kohta).

41 Käsiteltävässä asiassa komissio ei missään vaiheessa antanut täsmällisiä vakuutteluja siitä, ettei se suorittaisi saamisten perimistä kuittaamalla. Komission 31.7.2007 lähettämään sähköpostiviestiin, johon kantaja viittaa, ei nimittäin sisälly mitään lupausta tai vakuuttelua tästä. Mainittu sähköpostiviesti koski ainoastaan edellä 12 kohdassa mainitun asian Eagle ym. vastaan komissio kaikkia kantajia koskevien laskelmien oikeellisuutta. Viesti ei koskenut komission ja kantajan välisen erimielisyyden muodostamaa erityistapausta eikä siinä viitattu yhteisön saamisten perintäkeinoihin. Kantajalle ei siis voinut kyseisen viestin perusteella syntyä perusteltuja odotuksia siitä, ettei komissio suorita kuittausta.

42 Sama pätee ilmoitukseen, jonka komissio antoi edellä 12 kohdassa mainittua asiaa Eagle ym. vastaan komissio koskevassa oikeudenkäynnissä esittämistään uusista lukuina ilmaistuista vaatimuksista. Kyseisellä ilmoituksella, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin merkitsi mainitun tuomion 19 kohtaan, komissio ilmoitti, ettei se pysyttänyt kyseisessä oikeudenkäynnissä esille nostamaansa kysymystä kuittauksesta eikä kyseisen tuomioistuimen ollut tarpeen lausua tästä kysymyksestä. Tällainen ilmoitus ei kuitenkaan merkitse sitä, että komissio olisi luopunut oikeudestaan periä yhteisön saaminen kantajalta kuittaamalla tämän oikeudenkäynnin ulkopuolella.

43 Kantaja ei täten ole yksilöinyt mitään sellaista täsmällistä vakuuttelua tai lupausta, jonka perusteella hänelle olisi voinut syntyä perusteltuja odotuksia siitä, ettei komissio suorita saamisen perimistä kuittaamalla. Toinen kanneperuste on täten hylättävä perusteettomana.

Kolmas kanneperuste, joka koskee kuittauksen perustaa rasittavia virheitä

44 Kantaja riitauttaa komission suorittaman saamisten kuittauksen laillisuuden. Kantajan mukaan komissio antoi 24.1.2001 päivätyn veloitusilmoituksen ennen kuin edellä 4 kohdassa mainitussa asiassa Walton vastaan komissio annettiin tuomio; kyseinen veloitusilmoitus perustui olettamaan sopimuksen päättämisestä. Kantaja väittää lisäksi, että koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että sopimuksen päättämisestä tehty päätös oli tehoton, kyseinen päätös ei voi olla perusteena veloitusilmoituksen antamiselle. Kantajan mukaan tästä seuraa, että komission 24.1.2001 päivätty veloitusilmoitus on mitätön ja tehoton.

45 Kantaja esittää toissijaisesti, ettei saamista vahvistettu varainhoitoasetuksen 71 artiklassa tarkoitetulla tavalla ennen kuin komissio antoi mainitun 24.1.2001 päivätyn veloitusilmoituksen eivätkä saman asetuksen 73 artiklassa säädetyt kuittauksen edellytykset siten täyttyneet.

46 Kantaja väittää, ettei komission 27.11.2003 päivätty veloitusilmoitus voi olla kuittauksen perusteena, koska kantaja ei ole saanut tilaisuutta tutustua kahteen muistioon, joihin kyseisessä veloitusilmoituksessa viitataan. Kantajan mukaan komissio rikkoi lisäksi varainhoitoasetuksen 60 artiklan 4 kohtaa, kun sitä luetaan yhdessä soveltamissääntöjen 48, 49 ja 80 artiklan kanssa, kieltäytyessään toimittamasta kantajalle mainittuja muistioita. Kantaja esittää lopuksi, että tämä oikeudellinen virhe johtaa saamisen peruuttamiseen soveltamissääntöjen 88 artiklan mukaisesti.

47 Kantaja riitauttaa siten lähinnä komission kuittaamien saamisten olemassaolon.

48 Tästä on todettava, että kyseiset määrät mainitaan sekä komission 24.1.2001 ja 27.11.2003 päivätyissä veloitusilmoituksissa että pakkoperintäpäätöksessä.

49 Ilman, että on tarpeen tutkia, ovatko komission 24.1.2001 ja 27.11.2003 päivätyt veloitusilmoitukset tai pakkoperintäpäätös EY 230 artiklassa tarkoitettuja kannekelpoisia toimia, on kuitenkin todettava, ettei kantaja missään tapauksessa ole nostanut näistä toimista kumoamiskannetta samassa artiklassa säädetyssä kahden kuukauden määräajassa.

50 Täten on todettava, ettei kantaja voi nyt käsiteltävällä kanteella riitauttaa saamisia, jotka perustuvat komission 24.1.2001 ja 27.11.2003 päivättyihin veloitusilmoituksiin ja pakkoperintäpäätökseen.

51 Kolmas kanneperuste on täten jätettävä tutkimatta.

Neljäs kanneperuste, joka koskee kuittauksen yhteydessä korkojen laskennan osalta tehtyjä virheitä

52 Kantaja saattaa kyseenalaiseksi komission suorittaman kuittauksen toteuttamistavan viivästyskorkoa koskevilta osin. Kantajan mukaan kuittaus olisi pitänyt suorittaa niinä ajankohtina, jolloin komission väitetty saaminen kantajalta erääntyi, ottamatta huomioon viivästyskorkoja.

53 Kantaja huomauttaa, että edellä 12 kohdassa mainitussa asiassa Eagle ym. vastaan komissio annetun tuomion mukaan komission olisi pitänyt maksaa kantajan saamisen pääoma 31.12.1999 mennessä. Kantaja katsoo, että hänelle olisi tämän jälkeen pitänyt maksaa 5,25 prosentin suuruista viivästyskorkoa. Yhteisön saamiset kantajalta ovat syntyneet tätä myöhemmin eli 31.3.2001 ja 11.1.2004. Komission olisi siis pitänyt suorittaa kuittaus kahdessa vaiheessa. Kantajan mukaan komission olisi siis pitänyt kuitata ensimmäinen, 13 104,14 euron määräinen saamisensa kantajalta 31.3.2001 ja toinen, 13 815,16 euron määräinen saamisensa kantajalta 11.1.2004.

54 Kantaja väittää tästä, ettei komissio toiminut tällä tavalla vaan suoritti kuittauksen viivästyskorot sisältävien kokonaissummien perusteella. Kantaja katsoo, että komissio kasvatti siten yhteisön saamisia kantajalta, sillä se peri korkeampaa korkoa kuin maksettiin kantajan saataville; komission kantajalta vaatima viivästyskorko oli korkeampi kuin edellä 12 kohdassa mainitussa asiassa Eagle ym. vastaan komissio annetussa tuomiossa määrätty korko. Kantajan mukaan perintämenettelyn pitkittäminen oli siten komission taloudellisen edun mukaista.

55 Kantaja väittää käsiteltävällä kanneperusteellaan lähinnä, että hänen saamisensa yhteisöltä syntyi aikaisemmin kuin komission saaminen häneltä ja että kuittauksella on oltava taannehtiva vaikutus. Kantajan mukaan kuittauksella on tarkoitus toteuttaa saamisten lakkaaminen siitä hetkestä lähtien, jolloin edellytykset kuittauksen suorittamiselle täyttyivät.

56 Komissio katsoo, että yhteisön saamisista kantajalta tuli selviä ja rahassa määriteltyjä ennen kuin kantajan saamisista yhteisöltä. Sen mukaan yhteisön saaminen kantajalta selvisi vuonna 2000. Komissio katsoo, että yhteisön saamiset kantajalta ovat olleet selviä ja rahassa määriteltyjä viimeistään elokuusta 2005 lähtien, jolloin määräaika pakkoperintäpäätöstä koskevan kumoamiskanteen nostamiselle päättyi. Kantajan saaminen yhteisöltä sitä vastoin selvisi vasta heinäkuussa 2007. Sillä, että kantajalle myönnettyyn määrään sisältyy 31.12.1999 lukien kertynyt korko, ei ole merkitystä, koska koron kokonaismäärää ei voida laskea ennen kuin pääoman määrä on selvillä.

57 On ensinnäkin muistutettava, että edellytyksistä saamisen perinnälle kuittaamalla säädetään varainhoitoasetuksessa ja edellä mainituissa soveltamissäännöissä (ks. edellä 30–34 kohta).

58 Varainhoitoasetuksen 73 artiklan 1 kohdan toisesta alakohdasta ja soveltamissääntöjen 79 ja 83 artiklasta käy ilmi, että jotta Euroopan unionin ja toisen osapuolen keskinäiset saamiset voidaan kuitata, niiden on oltava ensinnäkin selviä eli niiden osalta ei saa olla asetettu ehtoja; toiseksi saamisten on oltava rahassa määriteltyjä, mikä merkitsee sitä, että ne ovat rahamääräisiä ja tarkasti määriteltyjä; kolmanneksi saamisten on oltava erääntyneitä, mikä merkitsee sitä, ettei niille ole annettu maksuaikaa.

59 On siis selvitettävä, mikä on kunkin käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan saamisen osalta se ajankohta, jolloin nämä ehdot täyttyvät.

60 Yhteisön saamisesta kantajalta on todettava, että on riidatonta, että komissio lähetti ensimmäisen veloitusilmoituksen 24.1.2001 ja toisen veloitusilmoituksen 27.11.2003 sekä ettei kantaja maksanut vaadittuja määriä näissä veloitusilmoituksissa vahvistettujen määräaikojen kuluessa, jotka päättyivät 31.3.2001 ja 11.1.2004. Yhteisön saaminen kantajalta oli siis joka tapauksessa selvä, rahassa määritelty ja erääntynyt näiden määräaikojen päättyessä.

61 Kantajan saaminen yhteisöltä puolestaan koostuu vahingonkorvauksesta, joka komissio velvoitettiin maksamaan hänelle edellä 8 kohdassa mainitussa asiassa Eagle annetulla välituomiolla, jolla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi edellytysten yhteisön vastuun syntymiselle kantajaan nähden täyttyvän. On muistutettava, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voinut määrittää kantajalle maksettavan korvauksen määrää kyseisen välituomion julistamisen yhteydessä ja että menettelyä oli jatkettava täsmällisen määrän vahvistamiseksi. Mainittu määrä vahvistettiin vasta, kun edellä 12 kohdassa mainitussa asiassa Eagle ym. vastaan komissio annettu

tuomio julistettiin 12.7.2007. Tästä seuraa, että kantajan saamisesta yhteisöltä tuli rahassa määritelty vasta viimeksi mainittuna ajankohtana.

62 Vaikka pitääkin paikkansa, ettei viimeksi mainitun tuomion tuomiolauselmassa vahvisteta kantajan saamisen määrää yhteisöltä, koska siinä määrätään, että saamisesta on maksettava korkoa korvauksen tosiasialliseen maksamiseen saakka, on täten todettava, että kantajan saamisesta yhteisöltä tuli selvä, rahassa määritelty ja erääntynyt 12.7.2007.

63 Täten on hylättävä kantajan väite, jonka mukaan hänen saamisensa olisi syntynyt aikaisemmin kuin yhteisön saamiset häneltä.

64 Toiseksi huolimatta siitä, ettei näin ole nimenomaisesti säädetty, on katsottava, että varainhoitoasetuksessa säädetyllä kuittauksella on kantajan esittämän lailla taannehtiva vaikutus niin, että kyseiset saamiset lakkaavat siitä hetkestä lähtien, jolloin edellytykset kuittauksen suorittamiselle täyttyvät.

65 Varainhoitoasetuksen 73 artiklassa ja soveltamissääntöjen 83 artiklassa luodun järjestelmän mukaan silloin, kun velallinen ei tee suoritusta vapaaehtoisesti, tilinpitäjä nimittäin toteuttaa perinnän kuittaamalla siitä ensin velalliselle ilmoitettuaan.

66 Sillä, että kuittauksen taannehtiva vaikutus ulottuu tilinpitäjän velvollisuuden konkretisoitumisajankohtaan, estetään – samalla tavalla kuin valtaosassa jäsenvaltioiden oikeusjärjestyksiä tunnustetuissa kuittausjärjestelmissä – se, että velallinen joutuisi vastaamaan mahdollisista haitallisista seurauksista eli muun muassa viivästyskorosta,

joka kertyy sen ajankohdan, jolloin edellytykset kuittaukselle täyttyvät, ja sen ajankohdan, jolloin kuittaus tosiasiallisesti suoritetaan, välillä.

67 Nyt käsiteltävässä asiassa komissio ei toteuttanut kuittausta 12.7.2007 mukaisesti eli sen ajankohdan mukaisesti, jolloin varainhoitoasetuksen 73 artiklassa säädetyt edellytykset kuittaukselle täyttyivät, vaan 8.11.2007 eli 9.11.2007 päivätyn kirjeen lähettämistä edeltävänä päivänä. Tämän kirjeen liitteestä käy ilmi, että kuitattuihin määriin sisältyy korkoja, jotka ovat kertyneet 12.7.2007 jälkeen.

68 Komissio rikkoi täten varainhoitoasetuksen 73 artiklaa, sellaisena kuin sitä on tulkittu edellä 64 ja 65 kohdassa. Neljäs kanneperuste on näin ollen hyväksyttävä osittain ja riidanalainen päätös siten kumottava siltä osin kuin siinä sisällytetään kuitattuihin määriin 12.7.2007 jälkeen kertyneet korot.

Oikeudenkäyntikulut

69 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 3 kohdassa määrätään, että jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi, unionin yleinen tuomioistuin voi määrätä oikeudenkäyntikulut jaettaviksi asianosaisten kesken tai määrätä, että kukin vastaa omista kuluistaan.

70 Koska kanne on osittain hyväksytty, asian olosuhteita arvioidaan oikein, kun päätetään, että asianosaiset vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Komission 16.11.2007 tehty päätös kumotaan siltä osin kuin siinä sisällytetään kuitattaviin määriin korko, joka on kertynyt 12.7.2007 jälkeen.

2) Asianosaiset vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Pelikánová Jürimäe Van der Woude

Julistettiin Luxemburgissa 8 päivänä marraskuuta 2011.

Allekirjoitukset